

בש"פ 9227/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9227/17

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדי הפלילי (סמכויות
אכיפה-מעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו (השופט א' היימן) מיום 26.10.2017 במ"ת
14280-04-17

תאריך הישיבה: כ"ד בכסלו התשע"ח (12.12.2017)

בשם העורר: עו"ד ניר שניידרמן; עו"ד עדן פוליטקין

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ'; עו"ד מירב גבע;

עו"ד רותי פאוזנר

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מיום 26.10.2017 במ"ת 14280-04-17 (השופט א' היימן) לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו.

2. נגד העורר ושניים נוספים הוגש כתב אישום המחזיק בסך הכול 91 אישומים, מתוכם 53 המיוחסים לעורר. על פי המתואר בכתב האישום, במהלך שנת 2014 קשרה הנאשמת 1 קשר עם העורר וכן קשר עם נאשם 3, לבצע עבירות פליליות שונות נגד עובדי ציבור - ובהם שופטים, פרקליטים, שוטרים ועובדים סוציאליים, אשר היו מעורבים בטיפול בסכסוכים בין הורים על משמורת ילדיהם שטופלו במערכת הרווחה ובבתי המשפט, בעיקר בתי משפט למשפחה - שעניין פגיעה בפרטיות, הטרדות מיניות, העלבת עובדי ציבור, זילות בית משפט, הפרת איסורי פרסום לרבות פגיעה בקטינים ועוד. לצורך כך הפעילו הנאשמים מערך אתרי אינטרנט ודפי אינטרנט ברשת החברתית "פייסבוק", במסגרתם פרסמו כתבות הכוללות תכנים מילוליים וגרפיים קשים, המשמיצים, מכפישים ומבזים את מושאי הכתבות. בחלק מהמקרים פרסמו הנאשמים תמונות של הגורמים השונים שבהם ביקשו לפגוע, וכן תמונות של בני משפחותיהם, בצמוד למלל משפיל ומבזה. כן פרסמו הנאשמים פרטים אישיים של עובדי ציבור, בהם מספרי תעודות זהות, כתובות מקום מגוריהם, מספרי טלפון אישיים ופרטי חשבונות בנק. בנוסף, באחד המקרים הנאשמת 1 והעורר אף סחטו באיומים עורכת דין המתמחה בענייני משפחה וזכויות הילד, תוך שהם מאיימים עליה בפגיעה בשמה הטוב, והדבר הוביל לכך שהמתלוננת ויתרה על כספי פיצויים שנפסקו לה כדין במסגרת הליך גישור שהתקיים בעקבות תביעת לשון הרע שהגישה נגד השניים.

העורר נעצר עוד ביום 27.2.2017, קודם להגשת כתב האישום, ומעצרו הוארך מעת לעת, וביום 26.10.2017 הורה בית המשפט המחוזי כאמור על מעצרו עד תום ההליכים נגדם.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את הנאשמים, ובהם העורר, עד לתום ההליכים נגדם.

בית המשפט המחוזי דן תחילה בשאלת הראיות לכאורה. כבר במועד הדיון הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ביחס לחלק מהמעשים המיוחסים לו, ובכלל זה לפרסומים שונים ולעבירות של מהומה ועלבון במקום ציבורי, אך טען כי ביחס ליתר האישומים אין בנמצא ראיות לכאורה. בהחלטה מיום 30.8.2017, קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של העורר המבססות סיכוי סביר להרשעה ביחס לכל האישומים המיוחסים לו.

4. לאחר מתן החלטה זו, הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן בהוראת בית המשפט. שירות המבחן העריך כי אמנם קיים סיכון להישנותה של התנהגות פוגענית מצדו של העורר, אך זה מופחת בשל העובדה שהעורר ממוקד היום בניהול משפטו וכן כי כתב האישום ומעצרו היוו גורמי הרתעה עבורו. שירות המבחן אף נפגש עם בני משפחתו של העורר והמליץ על שחרורו לחלופת מעצר בפיקוח בני המשפחה ותוך איסור שימוש ברשתות חברתיות ובאתרים המאפשרים יצירת קשר עם אחרים.

5. בהחלטה מיום 26.10.2017 דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן והורה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח. נקבע כי עובדות כתב האישום מגלות רוע ועזות מצח במעשי הנאשמים ובהם העורר, וכי רוע זה, לצד ריבוי העבירות, לרבות עבירה של סחיטה באיומים, הוא המסוכנות הגלומה בנאשמים. כן נקבע כי לא ניתן לאיין מסוכנות זו - השווה ברמתה אצל כל אחד מהנאשמים - בדרך של ניתוק העורר מאמצעי המדיה הדיגיטליים, וזאת בשים לב לתחכום הרב שהתגלה במעשים. לבסוף, נקבע כי ממידע מודיעיני שהובא לעיונו של בית המשפט עולה כי ישנן אינדיקציות המחזקות את החשש למסוכנות מצד כל אחד מהנאשמים.

6. בערר שהגיש העורר נטען הן כנגד ההחלטה מיום 30.8.2017 במסגרתה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, והן כנגד ההחלטה מיום 26.10.2017 בדבר העדר אפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

אציין כבר כאן כי במהלך הדיון לפני חזר בו העורר מהערר בנוגע לקיומן של ראיות לכאורה ומיקד את עררו בשאלת חלופת המעצר. לפיכך לא אעמוד על נימוקי בית משפט קמא ועל טענות העותר לענין קיומן של ראיות לכאורה, והחלטתי לתמקד בסוגיית חלופת המעצר.

7. לענין לחלופת המעצר נטען בכתב הערר כי בית המשפט נמנע מלבחון את חלופת המעצר לגופה, ואף התעלם מהמלצת שירות המבחן בדבר ההפחתה במסוכנות הנשקפת מצד העורר. הודגש כי עיקר המסוכנות כפי שעולה מכתב האישום הוא בפרסומים במדיה, וכי למעשה מטרת המעצר אליבא דבית המשפט היא מניעת גישה מצד העורר למדיה. נטען כי ניתן להשיג מטרות אלה באמצעות קביעת תנאים מגבילים בתנאי חלופת המעצר, וכי על כן אין הצדקה להמשך מעצרו של העורר. אשר להמלצת שירות המבחן כי בשלב ראשוני יהיה העורר בפיקוח שני מפקחים, נטען כי ספק אם יש בכך צורך של ממש. ולבסוף, נטען כי העורר עצור מאז חודש פברואר 2017, ובשים לב להיקף חומר החקירה בתיק ניתן להעריך כבר עתה כי ההליכים המשפטיים צפויים להיות ארוכים מהרגיל. התיק קבוע להוכחות לחודש ינואר 2018 וברי כי תידרש הארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים בסמוך למועד זה, ככל שיישאר העורר במעצר עד תום ההליכים. נטען כי על מנת לנהל את הגנתו באופן מיטבי, ולנוכח הטענות שלעיל, ראוי להעדיף שחרור בחלופת מעצר.

8. בדיון לפני הטיל העורר את עיקר יהבו על החלטתו של בית משפט זה (השופט ע' פוגלמן) בעררו של הנאשם 3 בכתב האישום, עו"ד צבי זר (להלן: זר), בה הורה לשחרר את זר לחלופת מעצר בבית הוריו בהתאם להמלצת שירות המבחן (בש"פ 9132/17 צבי זר נ' מדינת ישראל (29.11.2017)). נטען כי גם בעניינו של העורר מתקיימים אותם נימוקים בגינם הוחלט על ידי בית משפט זה לשחרר את זר לחלופת מעצר, וכי בית משפט קמא התעלם מהמלצת שירות המבחן בעניינו של העורר, אשר המליץ לשחרר גם את העורר לחלופת מעצר בבית הוריו. עוד נטען כי העורר עצור מזה קרוב ל-10 חודשים ומשפטו טרם החל, כי לפני ימים אחדים נעתר בית המשפט לבקשת המדינה לתיקון כתב האישום שעיקרו הוספת אישומים נוספים, דבר שיגרום לעיכוב נוסף במועד תחילת המשפט, וכי לפי כל הערכה סבירה המשפט צפוי להימשך תקופה ממושכת.

מנגד, ביקש בא כוח המדינה להבחין בין העורר לבין הנאשם 3 (זר). לטענתו, לעורר מיוחסים יותר אישומים מאשר לזר, והתסקיר בעניינו פחות חיובי. כן נטען כי מדובר בעבירות חמורות שגרמו לפגיעות קשות בעובדי ציבור, וכי לא ניתן לתת אמון בעורר או במפקחים, וככל שתהיה הפרה, יקשה להוכיחה.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי אין מקום להבחנה אותה מנסה המדינה לערוך בין שני הנאשמים (העורר וזר). אמנם כן, מספר האישומים המיוחס לכל נאשם אינו זהה, לעורר מיוחסים 53 אישומים ואילו לזר מיוחסים 43 אישומים, אך קשה לראות בכך נתון רלבנטי. יתרה מזו, כמצוין לעיל, בית משפט קמא קבע במפורש כי אין מקום להבחנה בין הנאשמים. אציין כי בטיעונים שהועלו מטעם המדינה להצדקת מעצרו של העורר זהים בעיקרם לאלה שהעלתה המדינה בעניינו של זר. הוא הדיון באשר להבדלים מסוימים בתסקירי שירות המבחן, אשר קיבלו ביטוי בהמלצות שונות באשר

לתנאי השחרור לחלופת מעצר עליהם המליץ השירות ביחס לכל אחד מהנאשמים.

10. אכן, המעשים המיוחסים לעורר ולשותפיו לכתב האישום מכוערים ומעוררים שאט נפש. בית המשפט המחוזי ציטט בהחלטתו קטעים מכתב האישום של פרסומים של הנאשמים נגד עובדי ציבור - עליהם לא אחזור - אותם כינה, בצדק, כ"שפת ביבים ירודה" עם "אמירות מיניות פוגעניות ומשפילות". בית המשפט מצא גם, ושוב בצדק, כי נשקפת מסוכנות מהעורר ומשותפיו לכתב האישום. ברם השאלה בענייננו הינה האם בנסיבות הענין "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה", כהוראת המחוקק סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996.

11. לאור החלטת בית משפט זה בעניינו של צבי זר, אשר כמובן עניינו דומה, כמפורט לעיל, ולאור המלצת שירות המבחן בעניינו של העורר, ונוכח הזמן הרב בו העורר כבר נתון במעצר והצפי להתמשכות ההליכים בתיק, איני רואה מנוס, גם אם בלב לא קל, מקבלת הערר.

12. סוף דבר: הערר מתקבל במובן זה שהעורר ישוחרר למעצר בית בבית הוריו. התיק מוחזר לבית משפט קמא לקביעת תנאי שחרורו של העורר בהתחשב בהמלצת שירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ט בכסלו התשע"ח (17.12.2017).

שׁוֹפֵט